

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren (bachelor na bachelor) van de Thomas More Kempen**

datum	A. Inleiding
12 juli 2013	Bij brief van 21 december 2012 heeft het instellingsbestuur van de Thomas More Kempen te Turnhout een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 21 december
Accreditatierapport en -besluit (001333)	2012 en ontvankelijk verklaard op 4 februari 2013.
bijlage	
1	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Ludo Heylen (voorzitter en onderwijskundige), directeur van Cego Vorming en Consult en stuurt het vormingscentrum aan. Tegelijkertijd blijft hij betrokken als wetenschappelijke medewerker bij diverse projecten van KULeuven. Hij is ook LOP-voorzitter basisonderwijs Aarschot;

Leden:

- Annita Wuestenberg (lid en domeindeskundige), was lector pedagogiek, didactiek en agogische vaardigheden en praktijkbegeleider aan het departement lerarenopleiding van de KHLeuven. Lid van het schoolbestuur van de Sint Pietersschool te Korbeek-Lo. ;
- GertJan Boog (lid en domeindeskundige), Naast lesgeven in pedagogiek (oudere kind, speciale kinderen etc.) en ontwikkelingspsychologie, coördineert hij twee minoren. De minor POVO, die zich bezig houdt met de overgang primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en de minor Passend Onderwijs. Studiebegeleider van 2e jaars PABO-studenten en van een 3e jaars Alpo-groep (Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs), een samenwerking met de Universiteit Utrecht;
- Bernard Billiet (lid en domeindeskundige), directeur aan de SBSO 'De Varens' te Brugge. Als voorzitter van de directievereniging Buitengewoon Onderwijs neemt hij deel aan verschillende advies groepen;
- Karen Oeyen (student-lid), professionele bachelor Orthopedagogie', Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen. In het academiejaar 2009–2010 volgde ze een opleiding 'Banaba Buitengewoon Onderwijs', tevens aan de Karel de Grote-Hogeschool.

- Chara Baeyens.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18 en 19 maart 2011. Het visitatierapport dateert van 4 december 2012.

B. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

C. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De competenties die de opleiding vooropstelt, zijn duidelijk omschreven en bevatten volgens de commissie de decretaal vereiste niveaus van competenties, domeinspecifieke competenties en eigen accenten. De commissie waardeert het dat de opleiding vanuit een eigen visie bepaalde competenties vooropstelt. Zij stelde ook vast dat deze visie, op basis van de onderwijsvisie van de hogeschool, gedragen wordt en doorleefd is binnen de hele opleiding, zowel bij het eigen personeel als bij de gastdocenten. Toch meent de commissie dat de keuzes in vooropgestelde competenties en focus nog meer kunnen worden verantwoord. De commissie meent tot slot dat de internationale component in de doelstellingen te weinig expliciet en ondervetwoordigd is.

De totstandkoming van de domeinspecifieke competenties verliep via een Vlaams project tussen de aanverwante opleidingen van de bachelor-na-bacheloropleiding Zorgverbreding en remediërende leren. De verdere explicitering van het competentiekader gebeurde met de participatie van het opleidingsteam en de resonansgroep met vertegenwoordigers uit het werkveld. Ook voor de actualisatie van de opleidingsdoelen wordt een beroep gedaan op het werkveld. De profilering die hiervan het gevolg is, uit zich in de verschillende accenten die de opleiding legt, zoals de drie zorgdimensies en de daaraan gekoppelde accentuering van de opleidingsdoelen op schoolniveau. Hiermee speelt de opleiding in op de ontwikkeling in het werkveld waarbij sprake is van een grotere participatie van de zorgcoördinator in het reguliere onderwijs ten aanzien van het buitengewoon onderwijs. De commissie stelde vast dat de visie op zorg binnen de opleiding sterk geëvolueerd is ten aanzien van het verleden, waarin nog te eng werd gefocust op de curatieve benadering.

De commissie waardeert het dat de opleiding gebruikmaakt van de praktijkervaring van de studenten als input tijdens de lessen, en zo de praktijkgerichtheid van de opleiding vergroot. Veel studenten hebben naast hun studie immers een job in het onderwijs. Studenten die geen leraarsdiploma hebben en niet in het onderwijsveld zijn tewerkgesteld, dienen minstens één dag per week beroepservaring op te doen in een schoolse omgeving onder de vorm van stage. De commissie meent wel dat dit beperkt is, aangezien de studenten binnen het programma niet frequenter in contact komen met de eigenlijke onderwijspraktijk. De opleiding bezoekt deze stageplaatsen niet en stelt geen criteria voorop waaraan deze moeten voldoen. Daarnaast versterkt de opleiding de professionele gerichtheid van het programma door de inzet van gastdocenten en gastsprekers, die actuele inhoud uit de eigen beroepspraktijk aan bod brengen. Ook van de eigen docenten wordt verwacht dat ze op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen in het werkveld. Dit wordt bewaakt via hun persoonlijk professioneel ontwikkelingsplan met betrekking tot hun opdracht in de opleiding. Toch kunnen actuele ontwikkelingen uit het werkveld volgens de commissie nog beter geïntegreerd worden in het programma. Het cursusmateriaal is volgens de commissie kwalitatief voldoende, maar dient wel te worden uitgediept aan de hand van vakliteratuur. De geïntegreerde opdrachten sluiten volgens de commissie goed aan bij de praktijk.

De competentiematrix die de opleiding hanteert, zorgt voor de relatie tussen de opleidingsdoelstellingen en bachelorcompetenties enerzijds en de opleidingsonderdelen anderzijds, wat de commissie waardeert. Hierin wordt weergegeven welke competenties in welke opleidingsonderdelen worden aangeleerd en geëvalueerd. De commissie waardeert het dat op basis van deze transparante matrix ook wordt gewerkt met gedragsindicatoren.

De verticale samenhang van het programma kan gepercipieerd worden als een sequentieel traject van die genummerde zorgdimensies. In de praktijk is het echter zo dat studenten kunnen instappen in eender welke dimensie. De verticale samenhang van het programma wordt volgens de commissie echter enkel gegarandeerd wanneer de student alle dimensies doorloopt in opbouwende volgorde. De samenhang van het programma binnen elke module is volgens de commissie beter gegarandeerd. Binnen elke zorgdimensie is dezelfde horizontale structuur op te merken op het vlak van competentieverwerving. Eerst gebeurt een verkenning vanuit authentieke situaties en praktijkvoorbeelden, dan past de student in een volgende stap de competenties toe in opdrachten die in relatie staan met de realiteit, en ten slotte worden de competenties geïntegreerd in een reële beroepscontext in een overkoepelende opdracht, die inhoudelijk gelinkt is aan de zorgdimensie waarin ze gegeven is. De geïntegreerde opdracht draagt volgens de commissie zeker bij tot de horizontale samenhang tussen de verschillende inhoud van een module.

De studenten lieten de commissie weten dat de studiebelasting evenwichtig is over de verschillende onderdelen van het opleidingsprogramma. De methode die de opleiding hanteert om de studielast vast te stellen is volgens de commissie niet helemaal toereikend, omdat ze de objectiviteit van de meting niet kan waarborgen. Momenteel is de relatie tussen de vooropgestelde studietijd en de reële studietijd voor de commissie niet helder. Uit informele contacten bleek echter dat de studenten een hoge studiedruk ervaren, wat aanleiding gaf tot een focusgesprek met alumni. Daaruit bleek dat veel werkenden de verwerkingstijd vaak niet doorrekenen door de verwevenheid tussen de studie en hun professionele bezigheid. De commissie vindt dit echter geen afdoende verklaring en meent dat betaalde arbeid niet kan gerekend worden als studietijd, omdat deze 'praktijkervaring' noch begeleid, noch gecontroleerd wordt vanuit de opleiding.

Pagina 4 van 9 De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bachelor-na-bacheloropleiding. Zo worden enkel studenten toegelaten die voldoen aan de decretale voorwaarden en de voorwaarden zoals ze zijn opgenomen in het onderwijs- en examenreglement. Dat voorziet enkel de toelating voor studenten die in hetzelfde studiegebied al een diploma Bachelor in het Onderwijs: Kleuteronderwijs, Lager onderwijs of Secundair onderwijs hebben behaald, of in een ander studiegebied een diploma Bachelor in de Ergotherapie, Sociaal werk, Kinesithérapie, Logopedie & audiologie of Orthopedagogie hebben verworven. Enkele jaren werkervaring strekken daarnaast enkel tot aanbeveling. Voor de studenten die echter niet zijn tewerkgesteld in het onderwijs wordt ondersteuning van de opleidingscoördinator voorzien met betrekking tot de gedifferentieerde leerroute (i.e. de ervaring die ze verplicht één dag per week opdoen in een authentieke schoolse context).

De bachelor-na-bacheloropleiding bestaat uit 2 studiejaar van elk 30 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 60 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een bachelor-na-bacheloropleiding.

De commissie stelde vast dat de opleiding beschikt over een helder didactisch concept dat aansluit op deze visie en op het eerder toegelichte opleidingsconcept van de hogeschool. De commissie is van mening dat de opleiding voldoende variatie in gehanteerde werkvormen aan de dag legt en dat deze ook afgestemd zijn op het studentenpubliek. Zij waardeert de aanwezigheid van vernieuwende en activerende werkvormen, zoals het rollenspel. Daarnaast stelde zij vast dat via intervisie ook werkvormen worden gehanteerd die zelfreflectie mogelijk maken.

De opleiding kiest voor een gespreide evaluatie die in samenspraak met de opleidingsvergadering wordt vastgelegd, met zowel examens en opdrachten als permanente evaluatie. De evaluatievormen worden gekozen in functie van de toepassing in de praktijk en de reflectie op het eigen functioneren. De commissie stelde vast dat de opleiding al een aanzet kent tot competentiegericht evalueren. Zij apprecieert het dat bij de beoordeling niet enkel naar het product wordt gekeken, maar ook het proces en de mate van reflectie in rekening worden gebracht. Zij is tevreden over het niveau van de examens, maar stelde wel een variatie aan kwaliteit in opdrachten vast. Sommige opdrachten beperken zich te veel tot het beschrijvende niveau waarbij studenten aanwezige praktijken in kaart moeten brengen, en behalen niet het gewenste niveau van diepgang van een bachelor-na-bacheloropleiding.

Inzet van personeel

Nauwe samenwerking met het werkveld van zorgverbreding en remediërend leren is een voorwaarde die de bachelor-na-bacheloropleiding zichzelf stelt, omdat de opleiding zich richt op het opleiden van studenten die een specifieke betrekking in het onderwijs, zoals die van zorgcoördinator, kunnen invullen. De praktijkgerichtheid van het personeel is hiertoe een belangrijke pijler. Alle statutaire medewerkers hebben een pedagogisch diploma. Onder hen bevinden zich dertien masters en twee bachelors. Eén medewerker is effectief werkzaam in de eerste graad van het secundair onderwijs. De commissie waardeert de inzet van gastdocenten, die zorgen voor complementaire vakdeskundigheid ten aanzien van het vaste personeelsteam. Toch is de commissie van mening dat nog niet alle noodzakelijke vakinhoudelijke deskundigheid in voldoende mate aanwezig is binnen de opleiding.

Pagina 5 van 9 Vaak worden de personeelsleden in meerdere departementen ingezet. Binnen de opleiding bezetten veel docenten slechts een kleine opdracht, die zij combineren met andere lesopdrachten, bijvoorbeeld binnen de initiële lerarenopleiding. De commissie vraagt de opleiding het evenwicht tussen eigen docenten en gastdocenten blijvend te bewaken. De commissie is overtuigd van de kwaliteit van het opleidingspersoneel, die volgens haar enthousiast, bekwaam en intrinsiek gemotiveerd is om de opleiding kwalitatief vorm te geven. De commissie waardeert het dat de opleiding recent besloot om de coördinatie van de opleiding in handen te geven van een team en niet van één coördinator, wat de gedragenheid kan vergroten. Zij maakte ook kennis met een goed uitgewerkt personeelsbeleid op hogeschoolniveau. Met alle medewerkers, zowel docenten als administratief-technisch personeel, worden zo goed als jaarlijks functioneringsgesprekken gehouden en om de vijf jaar vindt een evaluatiegesprek plaats. Het verslag van de functioneringsgesprekken vormt een belangrijke input voor de personeelsbegeleiding, daar het de medewerker ontwikkelingsobjectieven biedt voor zijn professioneel ontwikkelingsplan. Gastdocenten worden momenteel enkel structureel geëvalueerd via de studentenbevragingen. Dit is volgens de commissie te beperkt.

Voorzieningen

Op basis van de rondleiding in de gebouwen en de gevoerde gesprekken kan de commissie besluiten dat de opleiding beschikt over een goede infrastructuur om het programma te verwezenlijken, en aan de noden van personeel en studenten te voldoen.

De commissie is in het bijzonder tevreden over de inhoudelijke studiebegeleiding via de intervisiegesprekken en frequente begeleidingsmomenten. Zij stelt wel dat de begeleiding vanuit de scholen waarin de studenten praktijkervaring opdoen en opdrachten uitvoeren, wisselvallig en soms onbestaande is.

Interne kwaliteitszorg

De commissie is van mening dat de opleiding voldoende is opgenomen in het beleid en de aanwezige structuur inzake kwaliteitszorg van de hogeschool. Zij stelde vast dat moeite wordt gedaan om de kwaliteitszorgcultuur over te brengen naar het niveau van de opleiding, maar dat de concrete vertaling van de procedures en de uitvoering ervan nog niet helemaal compleet zijn. De effectieve uitvoering van het uitgebreide kwaliteitszorgbeleid staat op opleidingsniveau volgens de commissie deels in haar kinderschoenen. Er gebeuren volgens de commissie wel voldoende metingen en evaluaties met betrekking tot de banaba-opleiding Zorgverbreding en remediërend leren bij de verschillende betrokken actoren.

De commissie zag zowel voldoende verbeteringstrajecten die al gerealiseerd werden als nieuw opgestelde verbeteringsplannen. De commissie waardeert het ten zeerste dat de opleiding hierbij alle negatieve resultaten objectief weergeeft, analyseert en omzet in grondige verbeteringstrajecten. Zij heeft hierbij aandacht voor de eigen werkpunten. Alle actoren worden in voldoende mate betrokken bij de kwaliteitszorg.

Resultaten

De opleiding gaat na of ze haar doelstellingen heeft bereikt door te polsen naar de waardering en ervaringen van alumni, het werkveld en de laatstejaarsstudenten. De geïntegreerde opdrachten die elke zorgdimensie afsluiten, zijn een belangrijke indicatie voor

Pagina 6 van 9 het gerealiseerde niveau van de opleiding. De studenten scoorden tussen 2006–2007 en 2009–2010 gemiddeld 14 op 20 op deze opdrachten, wat kan wijzen op het feit dat de gerealiseerde eindkwalificaties in overeenstemming zijn met de vooropgestelde competenties. Toch stelde de commissie vast dat het niveau van deze geïntegreerde proeven nog te veel varieert. Onder meer bronvermelding en aandacht voor anonimiteit van betrokken leerlingen in verslagen verdienen meer aandacht. Tijdens de gesprekken lieten alumni weten tevreden te zijn over het bereikte niveau aan het einde van de opleiding, zowel ten aanzien van specifieke vaardigheden als reflectie, coaching en communicatietechnieken, als ten aanzien van visie en attitudes ten opzichte van zorg.

Het onderzoek dat de bachelor-na-bacheloropleiding Zorgverbreding en remediërend leren voert naar niet slagen, afhaken en drop-outs of de globale studie-uitval wijst op een afhaakpercentage van 18 procent studenten in hun eerste inschrijvingsjaar voor 2009–2010. In het eerste inschrijvingsjaar slaagt gemiddeld 74 procent van de studenten, in het tweede inschrijvingsjaar ligt dat aantal op 100 procent. Ondanks de aandacht voor onderzoek naar afhaken en het beperken van studievertraging meent de commissie dat de opleiding te weinig kwaliteitsbewaking uitvoert ten aanzien van het eigen rendement.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	N.V.T.
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

F. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren (bachelor na bachelor) van de Thomas More Kempen

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren (bachelor na bachelor) van de Thomas More Kempen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Turnhout wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 12 juli 2013

De NVAO,
Voor deze:



Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Thomas More Kempen
– adres instelling:	Kleinhoefstraat 4 2440 GEEL België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren Bachelor in het onderwijs
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Turnhout
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen) van studiegebieden	onderwijs
– bijkomende titel	geen